

anden antinazistisk virksomhed, hvilket fik det resultat, at da nazisterne i begyndelsen af besættelsen krævede 120 ledende kommunister udleveret, så var det danske politi i stand til at indfange og overlevere 350 stykker til dem, hvoraf mange senere blev interneret og døde i koncentrationslejre.

Så problemerne med Justitsministeriet er ikke af ny dato, og for os er det heller ikke hovedproblemet i den danske retspolitiske debat.

Hvad er så efter vores opfattelse det fundamentale problem i dansk retspolitik? Ja, hvis man skal sige det fuldstændig firkantet, kan man sige, at det er, at overklassen gennem anklagemyndighederne og domstolene dømmer underklassen på grundlag af overklassens normer for, hvad der er farligt for samfundet.

Jeg vil selvfølgelig ikke påstå, at alle jurister kommer fra overklassen. Der er garanteret nogle, der kan finde eksempler på, at en af sutterne fra en bænk på Christianshavn har læst lidt jura i sin fritid og nu sidder i Højesteret og dømmer, men det hører til undtagelserne. Generelt rekrutteres man i det juridiske system fra de bedst stillede sociale lag i den danske befolkning, og stik modsat forholder det sig med, hvem der bliver dømt i retssystemet.

Ifølge Fakta Danmark 1994, hvorfra jeg har taget disse tal, havde 62 pct. af lovovertræderne mindre end 10 år som uddannelsesmæssig baggrund; omvendt var der kun 5 pct. af lovovertræderne, der havde en studentereksamen. Ud over grundskoleniveauet forholder det sig endnu værre: 73 pct. af de kriminelle havde ingen erhvervsuddannelse, og kun 3 pct. af de kriminelle havde en videregående uddannelse.

Hvis vi specielt ser på de 20-29-årige, kan man se, at 29 pct. af lovovertræderne i denne gruppe var arbejdsløse, mens det kun var 13 pct. i den sammenlignelige befolkning som helhed. 31 pct. af lovovertræderne i denne gruppe havde ikke gennemført grundskolen, medens det i befolkningen som helhed drejer sig om 1 pct. Og 30 pct. af lovovertræderne i alderen mellem 20 og 29 år havde været anbragt uden for hjemmet i deres børne- eller ungdomsår, medens det for aldersgruppen som helhed var 1 pct.

Denne enorme sociale forskel med hensyn til, hvem der dømmer, og hvem der dømmes, afspejles også i, hvad det er for nogle sager, der i det hele taget efterforskes, prioriteres og rejses af politi og anklagemyndighed. Nogle gange kan man jo undre sig over, hvor mange ressourcer der er blevet brugt på f.eks. at forfølge og

dømme buschauffører i Esbjerg for at forhindre dem i at blokere en arbejdsplads, som har sat dem tusinder af kroner ned i løn, når man sammenligner med, hvor få ressourcer der f.eks. er blevet brugt på at afdække de reelle ejer- og ansvarsforhold i forbindelse med branden på Scandinavian Star, hvor mere end 150 mennesker mistede livet.

Og man kan også undre sig over, hvor mange ressourcer der bliver brugt på at stress, anholde, anklage, dømme og indespærre narkomaner, samtidig med at en kendt fabrik i Ålborg i årtier kan påføre sine ansatte asbestose og smertefulde død, uden at det bliver antastet.

Bag det såkaldte mørketal, de forbrydelser, der aldrig bliver efterforsket, gemmer sig en klasseforskel. Det er her, vi for alvor finder skattesvindelen, selskabstømningen, den økonomiske kriminalitet, miljøforbrydelserne og arbejdsmiljøforbrydelserne – ikke fordi disse forbrydelser i sig selv er svære at opklare, men fordi de ikke prioriteres særlig højt.

Man kan tage de manglende ressourcer til bagmandspolitiet med i den vurdering.

Og skulle justitsministeren komme igennem med et forslag om civile agenter – hvad vi ikke håber – er der vel ingen i denne sal, som tror, at den første civile agent, der bliver rekrutteret, vil være ansat i Den Danske Bank.

Kort sagt er det fundamentale problem i dansk retspolitik efter Enhedslistsens opfattelse et socialt og holdningsmæssigt problem, og det løses ikke ved, at statsministeren ændrer Justitsministeriets ressortområde.

Men det betyder ikke, at vi er ligeglade med, hvordan tingene er organiseret, for det har selvfølgelig en selvstændig betydning inden for den givne ramme, og her er det, som andre ordførere har været inde på, også vores udgangspunkt: at det baserer sig på den historiske landvinding, som blev erobret af de borgerlige revolutioner for snart 100 år siden, nemlig en adskillelse mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt – ikke som et abstrakt princip for princippets eget skyld, men fordi magt korrupperer, og fordi ubegrænset magt korrupperer endnu mere.

Magtens tredeling – så langt den er mulig, for den er aldrig fuldt ud mulig – er derfor et konkret redskab til at imødegå sammenspisthed, kammerateri, magtmisbrug og absolutisme.

På den baggrund er det selvfølgelig også oplagt, at vi ikke finder det særlig hensigtsmæssigt, at centrale udtryk for den lovgivende magt,